

MOS in Mozambique

*Paul Renders,
MOS-begeleider Brussel*

MOS of liever ‘Environmental Management for Sustainable Living in schools’ is al actief in Zuid-Afrika, een buurland van Mozambique, sedert 2004. De VUB, MOS en plaatselijke organisaties ontwikkelden een handboek en werkboek dat nu al wordt gebruikt in vele scholen in Zuid-Afrika. Dat boek heeft bovendien als voorbeeld gediend voor een gelijkaardig project in Bulgarije.

Beroepsonderwijs

De positieve resultaten van het project wekten de interesse op van het Geologisch Museum van Maputo (Mozambique). Zij herwerkten het werkboek in het Portugees en pasten het aan de lokale omstandigheden aan. ‘Educação ambiental nas escolas técnico-profissionais de Moçambique’ is speciaal geschreven voor het beroepsonderwijs en behandelt de thema’s water, energie, afval, verkeer, erosie, biodiversiteit, industrieel en landbouwafval, ecologisch toerisme en chemische stoffen. Mozambique – dat pas enkele jaren geleden ontwaakt is uit een burgeroorlog – zit met ecologische problemen opgescheept en wil maatregelen nemen om haar natuur te herstellen en de natuurlijke rijkdommen te bewaren. Op het land en in de oceaan - de zee voor de kust van Mozambique bezit de grootste rijkdom aan soorten ter wereld - is de biodiversiteit een troef om ecotoerisme uit te bouwen.

Compost en moestuin

In de landbouw is het gebruik van chemische middelen wijd verspreid. Composteren is daardoor in onbruik geraakt. In het proefproject gebruikte slechts één van de drie deelnemende landbouwscholen compost als bodemverbeteraar en meststof. Bij de tweede workshop waren al twee scholen begonnen met succesvol composteren. Enkele andere scholen hielden de composteerbare fractie apart en zochten naar een bestemming voor die massa. Verschillende scholen plannen een moestuin waar groenten worden geteeld om het menu van de leerlingen aan te vullen. Veel kinderen eten immers slechts één keer per dag, meestal ’s avonds.

Grensoverschrijdend project

Afval in allerlei vormen en kleuren vind je overal. Preventie van afval staat nog nergens. Een technische school was als begonnen met afval selectief op te slaan: glas, metaal, restafval en composteerbare fractie. Het probleem is echter dat er nog geen firma’s bestaan die het geselecteerde afval willen ophalen, zodat de scholen ermee blijven zitten. Technische scholen uit Vlaanderen met een goed werkend systeem van preventie en hergebruik, zouden een grensoverschrijdend project met die scholen kunnen uitwerken in het kader van Duurzame Ontwikkeling.

Geen fietscultuur

Verkeer is ook een belangrijk aandachtspunt. Om de hoofdstad Maputo ’s morgens binnen te rijden met de auto, mag je, zoals in Europa, ook al met lange files rekening houden. De leerlingen komen van ver buiten de hoofdstad met kleine privébusjes naar school. Met de fiets komen, is praktisch onmogelijk door de slechte toestand van de wegen. Een fietscultuur is onbestaande.

Het project ‘Educação Ambiental’ is dan ook positief onthaald. Het biedt de scholen een instrument om de problemen waarmee ze geconfronteerd worden in kaart te brengen. Het project reikt de leerkrachten methodieken en materialen aan om met de leerlingen de handen uit de mouwen te steken. Scholen uit België die contact willen maken met scholen uit Mozambique nemen het best contact op met de MOS-coördinatie.

